

Čvrsto rešeni da čuvaju mir dobijen tolikim žrtvama, i s obzirom na Pakt Društva naroda i stanje stvoreno Trijanonskim ugovorom od 4. VI 1920. između saveznika i udruženih sila s jedne, i Mađarske s druge strane, predsednik Čehoslovačke i kralj Srba, Hrvata i Slovenaca sporazumeli su se da zaključe jednu odbrambenu konvenciju.

U tom cilju imenovali su njihove opunomoćene delegate:

Predsednik Čehoslovačke Republike:

G. Eduarda Beneša, ministar inostranih poslova.

Njegovo Veličanstvo kralj Srba, Hrvata i Slovenaca:

G. Momčila Ninčića, doktor prava, ministar trgovine i industrije, ministar inostranih poslova,

koji, pošto su izmenjali svoja punomoćja koja su bila u dobroj i propisanoj formi, resili su sledeće:

Član 1.

Za slučaj neizazvanog napada od strane Mađarske protiv jedne od Visokih strana ugovornica, druga strana priteći će u pomoć napadnutoj.

Član 2.

Nadležne tehničke vlasti sporazumno će odlučiti o potrebnim merama za izvršenje ovog Ugovora.

Član 3.

Ni jedna od strana ugovornica neće zaključiti savez sa trećom državom pre nego što obavesti drugu stranu.

Član 4.

Ovaj Ugovor važi za dve godine od dana ratifikacije, a po isteku roka svaka strana ugovornica ga može odjaviti. Ugovor će trajati šest meseci od dana odjave.

Član 5.

Ovaj Ugovor će biti saopšten Društvu naroda.

Član 6.

Ova konvencija biće ratifikovana i ratifikacije će biti izmenjene u Beogradu što pre je moguće.

Navedeni opunomoćenici potpisali su i stavili svoje pečate. Rađeno u Beogradu, u dva primerka, 14. avgusta 1920. godine.

Mo. Ninčić s.r.
Dr. Eduard Beneš s.r.

Ratifikacije razmenjene 10. novembra 1921.

Izvor: J. Jovanović, Diplomatska istorija nove Evrope, H, str. 137.B.
Krizman, Vanjska politika Kraljevine Jugoslavije 1918-1941, str. 156.
Službene novine, 1920, hr. 253.
Martens NRG, 3ème série, t. XII, p. 846.
Recueil des Traités de la SDN, v. VI, p. 209.

Napomena. - Ovaj Ugovor (konvencija) je posledica revanšističke politike mađarske Vlade koja se počela pokazivati još pre potpisivanja Trijanonskog mirovnog ugovora 1920. godine kroz ispoljavanje netrpeljivosti prema novim susednim državama (Čehoslovačkoj, Rumuniji i Jugoslaviji). Sukobi povodom Baranje i mađarske podrške frankovačkoj emigraciji Hrvatske sa Jugoslavijom, povodom otvorene agitacije i zahteva za vraćanje cele Slovačke, nezadovoljstvo gubljenjem Erdelja (rumunske Transilvanije) i držanje brojne vojske pod oružjem, približili su tri susedne države zbog straha od pomenutog mađarskog revanšizma, tako da su one zaključile bilateralne odbrambene ugovore koji su kasnije nazvani "Mala antanta". Ovaj naziv je prvo upotrebila mađarska štampa i on je kasnije ušao u opštu upotrebu. Pregovore o savezu su vodili Pašić i Trumbić sa Benešom. Podršku je pružala Francuska kroz politiku očuvanja "versajskog sistema" i tzv. sanitarnog kordona prema SSSR.
(Prof. Momir Stojković, "Balkanski ugovorni odnosi 1876-1996.")

**KONVENCIJA O ODBRAMBENOM SAVEZU IZMEDJU KRALJEVINE RUMUNIJE I
REPUBLIKE ČEHOSLOVAČKE,**
Bukurešt, 23. april 1921.

Čvrsto rešeni da očuvaju mir dobijen tolikim žrtvama, i s obzirom na Pakt Društva naroda i stanje stvoreno Trijanonskim ugovorom od 4. juna 1920. godine između savezničkih i udruženih Sila sjedne i Mađarske s druge strane,

Predsednik Republike Čehoslovačke i Njegovo Veličanstvo Kralj Rumunije sporazumeli su se da zaključe jednu odbrambenu Konvenciju.

U tom cilju imenovali su za njihove opunomoćene delegate: Predsednik Republike Čehoslovačke:

G. Ferdinand Veverka, izvanredni i opunomoćeni ministar Republike Čehoslovačke u Bukureštu,

Njegovo Veličanstvo Kralj Rumunije:

G. Take Jonesku, državni ministar u Departmanu inostranih poslova,

koji, pošto su izmenjali svoja punomoćja koja su bila u dobroj i propisanoj formi, usaglasili su sledeće članove:

Član 1.

U slučaju neizazvanog napada od strane Mađarske protiv jedne od Visokih strana ugovornica, druga strana priteći će u pomoć napadnutoj prema ugovoru predviđenom u čl. 2 ove Konvencije.

Član 2.

Nadležne tehničke vlasti Republike Čehoslovačke i Kraljevine Rumunije će naknadno odlučiti sporazumno o potrebnim merama za izvršenje ove Konvencije u jednoj posebnoj vojnoj konvenciji.

Član 3.

Ni jedna od strana ugovornica neće zaključiti savez sa trećom državom pre nego što obavesti drugu stranu.

Član 4.

Radi koordinacije rada obe vlade angažuju se da se zadrže na pitanjima spoljne politike koja su u vezi njihovih odnosa sa Mađarskom.

Član 5.

Ova Konvencija će biti na snazi dve godine od dana ratifikacije. Ovaj rok ispoštovaće svaka od potpisanih strana imajući mogućnost i da raskine ovu konvenciju. Ona će biti na snazi 6 meseci posle datuma otkaza.

Član 6.

Ova Konvencija će biti ratifikovana i ratifikacije će biti izmenjene u Bukureštu stoje moguće pre.

Navedeni opunomoćenici potpisali su i stavili svoje pečate. Rađeno u Bukureštu, u dva primerka, 23. aprila 1921.

Dr. Ferdinand Veverka s.r.

Take Jonesku s.r.

Izvor: Recueil des Traités de la SDN, vol. 6, p. 216-218, 1921.
M. Vanku, Mala antanta, str. 347-348.

Napomena. - Načelna spremnost Rumunije da razgovara sa Jugoslavijom i Čehoslovačkom i za odnose sa Mađarskom, ubrzao je dolazak Karla Habzburškog u Budimpeštu marta 1921, kome je Horti pružio otpor, pa je pod pritiskom Sila bio prinuđen da napusti zemlju. Rumuniju je to uverilo da treba učvrstiti savezništvo sa Beogradom i Pragom pa je 23. aprila potpisan

Ugovor o odbrambenom savezu sa Čehoslovačkom, 7. juna i sa Jugoslavijom, a kasnije i vojne konvencije sa obe zemlje. Konvencija ima sadržaj identičan jugoslovensko-čehoslovačkom Ugovoru o odbrambenom savezu od 14. avgusta 1920.

(Prof. Momir Stojković, "Balkanski ugovorni odnosi 1876-1996.")

KONVENCIJA O ODBRAMBENOM SAVEZU IZMEDJU RUMUNIJE I KRALJEVINE SRBA, HRVATA I SLOVENACA,
Beograd, 7. jun 1921.

Čvrsto rešeni da očuvaju mir dobijen tolikim žrtvama i poredak utvrđen Ugovorom zaključenim u Trijanonu 4. juna 1920. godine između saveznih i udruženih Sila s jedne i Mađarske s druge strane, kao i Ugovorom u Neju od 27. novembra 1919. između saveznika i Bugarske, Njegovo Veličanstvo Kralj Srba, Hrvata i Slovenaca i Njegovo Veličanstvo Kralj Rumunije sporazumeli su se da zaključe jednu odbrambenu Konvenciju.

U tom cilju imenovali su za njihove opunomoćene delegate:

Njegovo Veličanstvo Kralj Rumunije:

G. Take Jonesku, ministar inostranih poslova,

Njegovo Veličanstvo Kralj Srba, Hrvata i Slovenaca:

G. Nikola Pašić, predsednik Ministarskog saveta, ministar inostranih poslova,

koji, pošto su izmenjali svoja punomoćja koja su nađena u dobroj i propisanoj formi, definisali su sledeće članove:

Član 1.

U slučaju neizazvanog napada od strane Mađarske ili Bugarske protiv jedne od Visokih strana ugovornica u nameri da preokrenu poredak utvrđen ugovorima u Trijanonu i Neju, druga strana se obavezuje da pritekne u pomoć napadnutoj strani prema ugovoru predviđenom u čl. 2 ove Konvencije.

Član 2.

Nadležne tehničke vlasti Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca i Kraljevine Rumunije odlučiće sporazumno, uposebnoj vojnoj konvenciji koja se ima zaključiti što pre o izvršenju ove Konvencije.

Član 3.

Ni jedna od Visokih strana ugovornica neće zaključiti savez sa trećom državom pre nego što obavesti drugu stranu.

Član 4.

Radi koordinacije rada, obe ove vlade obavezuju se da se savetuju u spoljnoj politici koja se odnosi na njihove odnose sa Mađarskom i Bugarskom.

Član 5.

Ova Konvencija će biti na snazi dve godine od dana ratifikacije. Ovaj rok izvršiće svaka strana potpisnica imajući mogućnost da otkaže Konvenciju, koja ostaje na snazi 6 meseci posle datuma otkaza.

Član 6.

Ova Konvencija će biti saopštena Društvu naroda (Pakt Društva naroda).

Član 7.

Ova Konvencija će biti ratifikovana i ratifikacije će biti izmenjene što pre. U potvrdu čega navedeni opunomoćnici potpisali su i stavili svoje pečate.

Rađeno u Beogradu, u dva primerka, 7. juna 1921. godine.

Take Jonesko s.r.

Nikola P. Pašić s.r.

Izvor: *J. J. Jovanović, Diplomatska istorija nove Evrope, II, str. 138.*

B. Krizman, Vanjska politika Kraljevine Jugoslavije 1918-1941, str. 156.

Martens, NRG, 3ème série, t. XVIII, p. 329.

Recueildes traités SDN, v. LIV, p. 257.

Napomena. - Ovom Ugovoru je Protokolom od 7. jula 1923, potpisanom u Bukureštu, produžena važnost. V. Recueil des traités SDN, v. LIV, p. 260; Martens, NRG, 3ème série, t. XVIII, p. 652.

(Prof. Momir Stojković, "Balkanski ugovorni odnosi 1876-1996.")